

Inatsisartunut ilaasortaasumut uunnga
Villy Olsvig(IA)
Maani/

**Inatsisartunut ilaasortap, Villy Olsvig-p pisortanit ikiorsiissutit sulinerlu pillugit §
37 naapertorlugu apeqqutaanut akissutit.**

29-06-2017
Suliap nr 2017 - 14199
Takussutissiaq id. 5658136

Inatsisartunut ilaasortap apeqquteqaataanut qujavunga.

Postboks 260
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Naqitanik nassitsigasuaat +299
34 66 66
Mail: iniaan@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Naalakkersuisuniit siunertarineqarnerluni assaat tamarnik pisinnaasut sulisariaqartut? Siunertarineqarnerlunilu inuit sulisinnaasut sapinngisaq tamaat pinngitsooratik sulisariaqartut?

Isumaginninnermut politikkip tunngavigisariaqarpaa isuma periaatsimut tunngaviusoq ima isumaqartoq, inuiaqatigiinnut tunniussinnaasut aamma tassunga pisussaaf-feqartut. Paarlattuanik inuiaqatigiinni sanngiinnerpaat aamma ikiorneqarnissamut pisinnaatitaaffeqarput, matumani ilanngullugu sulisinnaassutsip angoqqinnissaanut periarfisaqartunut ikiuineq imaluunniit sulisinnaanngitsut inuuniarnerannut ikiuineq.

2015-imi siusinaartumik soraarnerussutisianik aqqissusseqqinneq naammassineqarpoq, siusinaartumik soraarnerussutisianik sulisinnaassuseqartut suliffeqarnermut tunngaviusinnaasumik periarfissinnissaannik siunertaqarpoq. Ataatsimoornermut ilaaneq sulisinnaassutsimillu inuiaqatigiinnut tunniussaqaarneq pisinnaatitaaffiussaaq, kisiannili aamma pisussaaffiulluni. Suliffeqarnermut aalajaatsumik ataavartumillu attuumasuteqarnermut periarfissaqarnikkut siusinaartumik soraarnerussutisiallit amerlasuut inuunermikkut atukkatik inuunerminnilu nalillit pitsanngoriarnerat misigissavaat. Suliffeqarnermut pitsaanagerusumik ataavannerusumillu attaveqarneq, ulluinnarni aalajaanneruneq meeqqanullu ulluuneranit paaqqinniffinnut atuarfimmullu aalajaannersumik attaveqarneq, inuttut atugarisanik kingornussat ajortut annikillisarneranut aamma sunniuteqaqataasinnaassaaq.

Soorlu naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiisummi siumut kallerriunneqartoq suli aqqissusseqqinnissamut, matumani ilanngullugit pisortanit ikiorsiisarnermik aqqissusseqqinneq, pisariaqartitsisoqarpoq. Taamaattumik 2017-ip ingerlanerani pisortat ikiorsiisarnerata annertuumik misissueqqissaarneq Naalakkersuisut aallarerusuppaat. Suliffeqarnermut pisortallu ikiorsiissutaannut allanut tunngasut sunniivigeqatigiinneranni ajornartorsiutit misissueqqissaarnermi qimerloorneqassapput, aamma amerlanerit suliffeqalernissaat ikinnerusullu pisortat ikiorsiissutaannut inissinnissaat qanoq ililluta qulakkeersinnaassaneripput misissorneqassalluni. Immikkut ernumanarpoq, pisortat ikiorsiissutaannik pisartut ilarpassui inuusuttuummata 29-it ataallugit ukiullit pisortallu ikiorsiissutaannik pisartut ilarpassui, ataqatigiisumik aqqissussaanermi

unittoqqallutik, suliffeqarnermullu uternissamut pisariaqartumik ikiorserneqassanatik. Ajornartorsiutit taakkua misissoqqissaartariaqarpavut aaqqiissutissanillu nassaarluta.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut, Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik ilassuteqarpoq:

"Assaat sulisinnaasut sapinngisaaq tamaat suliassaqartinneqassassut Naalakkersuisut ersarissumik anguniagarivaat. Naalagaaffeqatigiinnermut atatillugu Kalaallit Nunaat ILO-p isumaqatigiissutaanut nr. 122-mut ilannguppoq, ilaatigut artikel 1-imi allaaserineqarpoq, "Aningaasarsiornikkut siuariartorneq aamma ineriartorneq perrassarniarlugu, sulisussaqaarnikkullu pisariaqartitsineq naapigiarniarlugu, kiisalu suliffissaaleqineq suliffis-saqarnerullu killeqarnerani ajornartorsiutit aaqqiissutissarsiumallugit nunanut ilaa-sortaasunut ataasiakkaanut anguniakkat pingaartut suliarineqassapput, naalakkersui-nikkullu egeersimaartumik ingerlatsinikkut piviusunnngortinneqassallutik, tamakkiisumik inerititaqarfiumillu suliffeqarnermik kiffaanngissuseqarluni toqqakkamik tunnga-veqartumik ingerlanneqassalluni."

Naalakkersuisut Suliffeqarnermi periusissiami "Suliffeqarnej toqqissisimanartoq"-mi ersarissarpaat, pisortanit tapiissutinik pisartagaqaarnissaraluamut taarsiullugu qanoq ilillutik amerlanernit tamakkiisumik naammassisaqarluartumillu suliassaqartinneqarnis-saat anguneqassanersoq. Suliassaqaartitsinermit periusissiaq kalaallit suliffeqarfiini annertuumik allannguuteqarpoq ima imaqaartunik.

Suliniutit 16-init ukkatanut sisamanut agguataarneqarput tassalu:

- *Majoriaq pilersinneqaqqammersoq atorlugu nuna tamakkerlugu inuttaasunik suliffissaaleqisunik aqqutissiineq pitsaanerusoq*
- *Anigaasat amerlanerusut pikkorissaanernut, taassuma ataani inuusuttunik sul-lissineq pitsaanerusoq*
- *Inatissinik sinaakkutinillu pitsanngorsaaneq*
- *Inuussutissarsiuutit pilersitsiniarneq aqqutigalugu nuna tamakkerlugu sulias-saqartineq qaffariaateqassasoq*

Suliniutit 16-it tassaapput:

SULINIUT 1. Nuna tamakkerlugu suliffissanut nittartakkamik pilersitsineq

SULINIUT 2. Suliffissarsiuussisarfinni Piareersarfinnilu isumalluutit pitsaanerusumik iluaqutigineqassapput

SULINIUT 3. Sulisartut kalaallit suli piginnaanngorsaaqqinneqarneri

SULINIUT 4. Inuusuttut suliffissaaleqinerat malunnartumik annikillisinneqassaaq

SULINIUT 5. Suliffissanik malersuilluni nuuttarneq ajornannginnerulissaaq

SULINIUT 6. Sulisartunik nunanit allaneersunik nakkutilliineq annertusarneqassaaq

SULINIUT 7. Suli amerlanerit piginnaanngorsaaqqinnermik neqeroorfigineqassapput

SULINIUT 8. Tulluarsaqatigiiaarineq suliffissarsiorullu sulilernissamut piareersiman-ngitsut

SULINIUT 9. Sanaartornermut Aserfallatsaaliinermullu suliniutinik piviusunnngortitsineq

SULINIUT 10. Nunaqarfinni tunitsivinnik nalunaarsuineq

SULINIUT 11. Suliffissat nutaat pioreersullu inuussutissarsiuutini nutaani ineriartorfi-usunilu

SULINIUT 12. Nujagaqarfinni suliffiit qulakkeernissaannut IBA-p sakkutut atornera

SULINIUT 13. Aalisarnermi suliniutit isumalluutillu uumassusillit

SULINIUT 14. Aaqqissuussanermi politikimi iliuusissat, perrasaanissami iliuusissat aamma ilinniagaqarnermi iliuusissat

SULINIUT 15. Nalunaaquttap akunneri suliffissaqaartitsiniutit

SULINIUT 16. Illoqarfinni minnerni ujaraaqanik qallikkanik mittarfinnik sanaartorneq

Aammattaaq Naalakkersuisut pitsaasutut isigaat ukiuni kingullerni suliffissaaleqisutut nalunaarsorsimasut siuariaateqarsimammata, 2014-imiit suliffissaaleqisutut nalunaarsorneqarsimasut malunnaatilimmik appariarsimapput. Annertuumik suliniuteqarnissaq suli pisariaqarpoq, pingaartumik inuusuttunut 30-it ataallugit ukiulinnut aamma Naalakkersuisut suliniutinik amerlasuunik aallartitsisimapput, taakku ilagivaat inatsisissatut siunnersuut suliffeqarfiit pisortallu inuiaqatigiinnut akisussaassuseqartut ilinniartunik suliffimmillu misilliisunik atorfinitsitsisassallutik, suliassaq UKA 2017-imi suliassanngortinneqarsimavoq. Aammattaaq suleqatigiinnik pilersitsisoqarsimavoq, suliniutinik innersuussisinnaasunik, pisortat suliffeqarfiillu tapiissutaannik allannguisinnaasunik, inuit sulilernissamut piareeqqasut kajumissusaasa annerulersinniarlugit suliffissaqalernissamullu qaninnerulersinniarlugit.”

2. Pisortaniit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq § 13, aallaavigalugu Kommunit sukatereqqissinnaanermut periarfissaqarnerlutik?

Apeqqut imatut paasineqarpoq, kommunit sukatereqqissinnaaneranunt ikiuutit appaqqinnissaannut periarfissaqarnerisut erseqqissarneqarnissaa kissaatigineqartoq. Peqqussutip §13-ani imm 1-imi takuneqarsinnaavoq, pilersuineranut akiligassanullu aalajangersimasunut pisortanit ikiorsiissutisiat annertussusaat missiliuussinikkut aalajangerneqartarpoq. Taamaalilluni kommuni periarfissaqarpoq pissaaleqinermi pisariaqartitsivissunut tunngatillugu nalilersuinissaminut. Kisiannili aamma taassuma inerneraa, pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaata aqunneqarnera kommunit tamarmik immikkut assigiinngitsunik aqummassuk, taamalu naleqqutinngitsunik pisoqartarpoq.

Innuttaasut amerlasuut pisortanit ikiorneqartut ajornartorsiutinik unammilligaqarput, suliffeqarnermut attaveqarnerup aalajangiusimanissaannut ajornartorsiortitsisunik. Taamaattorli tassunga atatillugu eqqaassallugu pingaaruteqarpoq, siunissamut aalajangiisuusumik pingaaruteqarmat, innuttaasoq ingerlaqqinnissaminut ikiorserneqartarnera. Imatut ilusilinnik neqerooruteqartoqarsinnaavoq katsorsartinnermik, sungiusarneqarnermik, ilaqutariinni inooqatigiinnermik ajornartorsiutit aaqqiiviginerinik ikiorneqarnermik, piginnaanngorsaqqinnermik, matumani ilanngullugit ilinniarnepup ingerlanissaanik, sungiusaatigalugu sulinerup ingerlanissaanik il. il.

3. Pisortaniit ikiorsiissutit tunniunneqartartunut kommunit immikkut sukaterinermikkut imm. 5-mimitut taaneqartuni soorlu ineqarnermut,- kallerup innerinut akilingassanut il. II. Taakku affaannaannik ikiorsiisnaatitaanerlutik?

§13, imm. 5 pissutsinik nammineq pisuussutigisamik pissaaleqinermik imaqarpoq. Imaappoq innuttaasoq aalajangersimasumik aningaasartuutitut naleqquttumillu inuuniutit nalingannut naammattumik akisaqarsimanersoq, kisiannili innuttaasoq akisussaassuseqanngitsumik iliorsimanersoq kommune naliliissaaq, soorlu assersuutigalugu taamaaliornikkut ilaqutariinni meeqqanik pilersuisussaataitanini ilaginnarsimallugu. Pisuni taamaattuni aningaasat akiliutigineqartussaagaluit affaannai kommunip tunniussinnaavai. Taamaattorli meeqqat pisariaqartissinnaasaat kommunimit sianigineqassapput.

Imigassamik atonerluinerimi, aningaasanoormik ajornartorsiutini aangajaarniutinillu pinngitsuuisinnaanngitsuni nammineq pisuulluni pissaaleqinerit takuneqarajunnerusarput. Taamaattumik aamma suliniuteqartoqalerpoq, ilaatigut atonerluinerimut katsorsaanernut aningaasanoorajuttunullu katsorsaanermut neqeroorutit annertusinerisigut, ilaatigut neqeroorutit akeqarunnaarsillugit. Peqatigitillugu innuttaasunut ilaqutariinnut soorlu akiitsunik erloqinartorsiortunik, aningaasaqarnermik assigisaasalu aqunnissaannut tamakkiisumik takunninnissamut ajornartorsiuteqartunut, aningaasaqarneq pillugu siunnersuisarnissamik iluarsartuullugu pilersaarut misiligummik pilersinneqarpoq, Iluarsartuullugu pilersarusiat assingusut ilaatigut Danmarkimi pitsaalluinnartumik inerneqartut takussutissiisimapput, nammineq inigisamit anisitaanissarpasuit pinngitsoortinneqarsimallutik.

4. Kommunit nammineerlutik pisortanit ikiorsiissutinik sukaterisinnaatitaappata takorloorneqarsinnaanerluni, inigisamiik anisitaanernut aamma meeraqarnermut tunngasunut il.il. eqquinerluttoqarsinnaanera?

Inatsimmi arlalitsigut ersarissumik takuneqarsinnaavoq, kommuniq meeqqat pisariaqartissinnaasaat sianigissagai qulakkeerniassallugulu pisariaqartitaat isumagissallugit. Ilaqutariit meerartallit anisitaanerannik kingunilimmik §13, imm. 5-imi atorneqarsimanersoq paasissutissaqanngilaq.

5. Pisortaniit ikiorsiiniarnermi ilaqutariit katitigaaneranni apeqqutaatinneqartarnerluni ilaqutariit qanoq meerartaqarnerisut?

Aap.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Sara Olsvig